

**EXPLICAZIUNS TAR IL SBOZ DA CONSULTAZIUN
PER INA REVISIUN PARZIALA
DA LA LESCHA DAVART LAS LOTTARIAS**

I. SITUAZIUN DA PARTENZA

Il 28 da favrer 2012 ha la regenza deliberà per mauns dal cussegl grond la missiva per ina revisiun parziala da la constituiun chantunala (refurma dal territori; carnet nr. 18/2011-2012). Quest project realisescha las intenziuns strategicas areguard il plaun d'amez (corporaziuns regionalas, districts e circuls). Il 23 da settember 2012 ha il pievel grischun approvà la revisiun parziala. La schliaziun dals circuls sco instituziuns responsablas per incumbensas publicas ha chaschunà che las incumbensas dals circuls, las qualas pertutgan la lescha davart las lottarias (lescha chantunala davart las lottarias; DG 935.450) ston vegnir regladas da nov.

II. REVISIUN

1. Concepziun actuala

La dretgira chantunala davart las lottarias regla las disposiziuns executivas tar la lescha federala davart las lottarias e las scumessas professionali (lescha federala davart las lottarias; CS 935.51). Lottarias e scumessas professionali èn tenor la legislaziun federala da princip scumandadas (cf. art. 1 da la lescha federala davart las lottarias). Exceptadas da quest scumond da princip èn tranter auter las lottarias da divertiment sco er las lottarias per intents d'utilitad publica u da beneficenza (art. 2 e 3 da la lescha federala davart las lottarias). L'organisaziun da lottarias da divertiment dependa d'ina permissiun che vegn dada – tenor la lescha chantunala vertenta – da *l'uffizi cirquital* (art. 3 al.1 lit. a da la lescha chantunala davart las lottarias).

La lescha chantunala davart las lottarias cuntegna ulteriuras incumbensas cirquitalas en ils artitgels 9 al. 1 e 25. Tenor l'art. 9 al. 1 da la lescha chantunala davart las lottarias è publica la tratga da lottarias d'utilitad publica e da beneficenza, e sto vegnir fatga cun consultar la *presidenta cirquitala* cumpetenta u il *president cirquital* cumpetent, ina notara u in notar ubain la *notara cirquitala* u il *notar cirquital*. Tenor l'art. 25 da la lescha chantunala davart las lottarias ston la finala las autoritads

penalas ed ils *uffizis circuitals* trametter las decisiuns e las permissiuns che pertutgan las lottarias al post da servetsch cumpetent, e quai senza vegnir intimidads.

2. Necessitad d'agir e puncts principals

a) Introducziun

La refurma dal territori ha per consequenza ch'i sto vegnir fatga ina refurma da las incumbensas circuitalas. La finamira da la revisiun qua avant maun è en spezial quella da reglar da nov la cumpetenzza materiala e funcziunala da conceder las permissiuns per lottarias da divertiment. Ultra da quai ston – tenor la lescha chantunala davart las lottarias – vegnir adattadas a las novas circumstanzas territorialas las ulteriuras cumpetenzas dals circuls, e quai en il senn da las explicaziuns qua survat.

b) Autoritad da permissiun per lottarias da divertiment

Da princip vegnan en dumonda trais differentas autoritads da permissiun:

Varianta 1:

La cumpetenzza da conceder la permissiun per lottarias da divertiment pudess vegnir attribuida a las vischnancas respectivas. Questa soluziun na sa demussa dentant betg d'esser pratitgabla, perquai ch'il champ d'activitad da las lottarias da divertiment surpassa per il pli ils cunfins communal e perquai ch'i fiss pia da dumandar ina permissiun a pliras vischnancas. Ultra da quai permetta questa varianta mo difficilmain da controllar, sche las prescripziuns legalas vegnan observadas – en spezial ch'il medem organisatur survegnia maximalmain la permissiun per 2 lottarias da divertiment per onn (art. 13 al. 2 da la lescha chantunala davart las lottarias). Entaifer in tschert territori n'èsi strusch pussaivel da coordinar las occurrenz e las permissiuns. La finala han scleriments ch'èn vegnids fatgs tar ils circuls cumpetents gi il resultat ch'il dumber da las permissiuns annualas è fitg pitschen; ils circuls concedan en media 5 permissiuns da lottarias da divertiment per onn. Quest pitschen dumber da permissiuns na permetta praticamain betg a las vischnancas da sviluppar ina pratica d'applicaziun per conceder las permissiuns.

Varianta 2:

Sco ulteriura autoritad da permissiun pussaivla po vegnir prendì en consideraziun l'uffizi chantunal da migraziun ch'è gia l'autoritad da permissiun per tut ils auters geners da las lottarias admessas. Er questa varianta sto vegnir refusada. Tar questa varianta èsi fitg difficil da garantir la coordinaziun da las lottarias da divertiment entaifer in tschert champ d'activitad e la controlla ch'ellas observian las prescripziuns

legalas, perquai che l'uffizi da migraziun ha ina distanza memia gronda envers las circumstanzas ed envers las particularitads dal lieu. L'uffizi da migraziun funghescha ultra da quai gia sco autoritad da surveglianza per las lottarias ed ademplescha en quest connex ina funcziun consultativa impurtanta per las organisaturas ed ils organisaturs che requireschan dretg. Ina motivaziun da la cumpetenzza per conceder permissiuns per lottarias da divertiment vegn ultra da quai considerata sco inutila e pia refusada.

Varianta 3:

Plinavant exista la pussaivladad da surdar la cumpetenzza da conceder las permissiuns per lottarias da divertiment a las futuras regiuns. Gia tenor il dretg vertent sa basava la cumpetenzza da conceder las permissiuns sin ina regulaziun surcommunala. Questa regulaziun empermetta en spezial ch'ina tscherta coordinaziun da las occurrenzas da divertiment entaifer in tschert territori possia vegnir garantida. Quai è dal rest senza auter d'impurtanza dal puntg da vista da las organisaturas e dals organisaturs, tant pli ch'i po vegnir impedì uschia che a medem temp haja lieu en la medema regiun in grond dumber d'occurrenzas da divertiment che sa concurrenzeschjan ina l'otra. Ultra da quai porscha questa varianta la pli gronda garanzia che – grazia ad ina controlla che funcziunescha – ils abus che regardan ina guntgida da las prescripziuns legalas possian vegnir evitads. En vista al fatg che las lottarias da divertiment han per regla in champ d'activitad surcommunal sa demussa questa varianta la finala senza auter d'esser pratitgbla, perquai che in'unica permissiun po resguardar l'entir champ d'activitad.

Sin fundament da questas explicaziuns preferescha la regenza la terza varianta e surdat a las regiuns la cumpetenzza da conceder las permissiuns per lottarias da divertiment. Tgi exactamain entaifer la regiun ch'è cumpetent da conceder las permissiuns vegn a resultar pir cur ch'i vegn reglada la concepziun da las regiuns ed è plinavant chausa da las regiuns.

c) Ulteriur basegn d'adattaziuns

In ulteriur basegn d'adattaziuns resulta da l'art. 9 al. 1 da la lescha chantunala davart las lottarias. La tratga publica duai vegnir fatga en il futur cun consultar *ina persuna ch'è vegnida designada da la suprastanza da la regiun cumpetenta*, ina notara u in notar ubain – sche avant maun - *ina notara uffiziala u in notar uffizial*. Il senn e l'intent da la cooperaziun d'ina persuna d'uffizi en la tratga publica è cunzunt quel da garantir in process da tratga legal. Quest intent ademplescha l'attribuziun prevista da

la funcziun cooperativa a las persunas d'uffizi numnadas. La nova regulaziun da la cumpetenzza da las persunas che coopereschjan ed en spezial da la cooperaziun d'ina notara uffiziala u d'in notar uffizial correspunda dal rest er a la regla ch'è prevista en il rom da la revisiun parziala da la lescha davart il notariat.

La finala sto l'art. 25 vegnir adattà en quel senn che las autoritads penalas e las *regiuns* ston trametter al post da servetsch cumpetent las decisiuns e las permissiuns che pertutgan las lottarias senza vegnir intimidadas.

III. EXPLICAZIUNS DAVART LAS SINGULAS DISPOSIZIUNS

Art. 3 al. 1 lit. a

La permissiun per lottarias da divertiment duai vegnir concedida da la regiun ch'è cumpetenta per il territori. Tgi exactamain entaifer la regiun ch'è cumpetent da conceder la permissiun defineschan las regiuns.

Art. 9 al. 1

En connex cun la tratga publica è prevista la cooperaziun d'ina persuna d'uffizi. Quai pon esser las suandantas persunas: ina persuna ch'è vegnida designada da la regiun respectiva, ina notara u in notar ubain ina notara uffiziala u in notar uffizial. Igl exista l'obligaziun da cooperar, en moda ch'i po vegnir tschernì tranter las trais gruppas da las persunas numnadas.

Art. 25

Al post da servetsch cumpetent e pia a l'uffizi da migraziun ston vegnir tramessas tant las decisiuns da las autoritads penalas sco er las permissiuns che vegnan concedidas per lottarias da divertiment. Perquai che la cumpetenzza da conceder las permissiuns per lottarias da divertiment è chausa da las regiuns respectivas, ston quellas pia vegnir instruidas da trametter la permissiun senza vegnir intimidadas.

IV. CONSEQUENZAS FINANZIALAS E PERSUNALAS

I n'è betg da far quint cun consequenzas persunalas e finanzialas. Durant ils trais onns passads èn vegnidas concedidas en media en l'entir chantun circa 200 permissiuns per onn per occurrenzas da lotto e da tombola; quasi la mesadad da quellas vegnan concedidas en il circol da Cuira. La gronda part dals auters circuls concedan fin 10 permissiuns per onn. Perquai che la lavur per conceder las permissiuns n'è betg fitg gronda, na vegnan las regiuns engrevgiadas ni finanzialmain ni persunalmain sin quest champ. Dal rest vegnan – tenor l'art. 20 al. 2 da la lescha chantunala davart las lottarias – las taxas da las lottarias da divertiment pajadas en la cassa da l'istanza da permissiun, uschia che las regiuns han in profit finansial correspondent.